

Barn – och utbildningsförvaltningen

Ormbergsskolan

Grundskolan/Grundsärskolan

Reviderad: 20160912

Luleå

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ormbergsskolan 2016/17

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Denna plan gäller i tillämpliga delar för fritidshems-, förskoleklass- och skolverksamheten vid Ormbergsskolans inkl. Ormbergets grundskola.

Planen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Trakasserier är kränkningar som har samband med någon av ovanstående sju diskrimineringsgrunder. Handlingar och beteenden som inte har direkt samband med diskrimineringsgrunderna men som ändå uppfattas som kränkande omfattas av förbudet "annan kränkande behandling".

Som grund för planen ligger aktuell lagstiftning där vi särskilt tittat på Skollagen (2010:800) i synnerhet 6 kap. och Diskrimineringslagen (2008:567) samt LGR 11 del två, 2:1 Normer och värden.

Denna plan är ett levande dokument som används i vardagen och som kontinuerligt under läsåret lyfts upp vid första föräldramötet, elevråd, klassråd, föräldraråd, likabehandlingsgrupp samt olika arbetsplatsträffar för personalen. Utifrån uppkomna behov och utvärderingar revideras den inför varje läsår.

Vid Ormbergsskolan gäller

Alla elever och anställda i vår verksamhet har rätt att bli bemötta på ett respektfullt sätt. Av detta följer att alla också har en skyldighet att bemöta andra på detta sätt. Personalen har ett särskilt ansvar för att, i samverkan med föräldrarna, arbeta för att respekten för individen och dennes integritet upprätthålls.

Mobbning, nätmobbing, trakasserier och annan kränkande behandling av alla slag, verbala som fysiska, är helt oacceptabla och skall motverkas med all kraft.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppges att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

All personal som uppmärksammar eller får kännedom om trakasserier eller annan kränkande behandling har skyldighet att vidta åtgärder för att dessa ska upphöra. ALLA BARN ÄR ALLAS ANSVAR.

Främjande arbete

- Inkludering ska vara en ledstjärna. Alla barn ska på ett självklart sätt räknas in i sin elevgrupp.
- En likabehandlingsgrupp bestående av skolledare, personal från arbetsenheterna, skolsköterska samt specialpedagog. Gruppens uppgift är att vara sammanhållande för det förebyggande arbetet på skolan.
- Det lokala elevhälsoteamet består av skolledning, specialpedagoger, skolsköterska och kurator. Utifrån den samlade kompetensen arbetar teamet för att hitta bästa möjliga lösningar för barn i särskilda svårigheter ska få det stöd och hjälp de behöver. Elevhälsoteamet erbjuder även handledning till pedagogerna.
- Elevrådet är elevernas arbetsmiljömöte. Elevrådsrepresentanterna samtalar om innehållet i likabehandlingsplanen i elevrådet. Mentorerna ansvarar för att det görs i respektive grupp/klass. Klassråd ska ske i alla klasser mellan elevrådets möten.
- I alla grupper/klasser har personalen återkommande samtal om allas rätt att mötas med respekt.
- Samverkan mellan grundskola och grundsärskola genom samarbete kring elever, grupper samt på skolnivå.
- KOMBUS. En elevaktiv modell som aktivt verkar för en kamratlig anda vid Ormbergsskolan. Det ska finnas en kontinuitet i vilka pedagoger som är ansvarig för verksamheten.
- Vuxna på raster med särskild uppsikt över de platser som eleverna pekar ut som riskfyllda. Detta gäller särskilt platser där inte så många vistas och där man inte har omedelbar överblick. Rastvärdarna använder reflexvästar för att barnen snabbt ska identifiera dem.
- Pedagogerna är särskilt uppmärksamma vid övergångar och köbildningar som i matsalen, kapprummen och omklädningsrummet som före och efter idrottslektionerna.
- All personal på skolan är införstådd i skolans policy för likabehandling och är måna om en god kontakt med eleverna.
- Återkommande kompetensutvecklingstillfällen för pedagoger.
- Använda och uppmuntra positivt förhållningsätt och respektfullt bemötande.
- Med stöd av olika aktuell litteratur och läromedel utveckla elevernas emotionella och sociala förmågor.
- Värderingsövningar/Gruppstärkande lekar.
- Sociala berättelser när behovet finns.
- Ge elever strategier att visa när man säger nej.
- God kommunikation och samverkan med föräldrar.

Förebyggande arbete

- Det är viktigt att det finns en tydlighet för alla – personal, föräldrar och elever – om vad som förväntas av var och en, och vad man själv ska förvänta sig. Därför ser vi till att alla känner till det s.k. Trivseldokumentet som årligen skickas hem vid höstterminens start.
- De kränkningar och diskriminering som sker bland eleverna sker nästan uteslutande när vuxna inte är närvarande. Vi behöver därför utveckla arbetet med att stärka elevernas värdegrund. Målet är att eleverna inte ska behöva vuxennärvaro för att vara goda kamrater. Hela det främjande arbetet syftar till detta.
- Genom observationer och intervjuer har vi sett att det finns ett behov av att stärka banden inom skolan mellan åldrarna. Vi ska därför utöka mängden gemensamma aktiviteter mellan åldrarna och de olika skolformerna.
- Kunskap och inställning till mångfaldsarbete från personal ligger till grund för hela arbetet mot kränkningar och diskriminering. Därför är utbildning en nyckelfråga.

Hur vi arbetar förebyggande och främjande kring diskrimineringsgrunderna

- **Kön**
Använda "genusglasögon" i vardagen för att bryta invanda könsmönster. Utgå från varje enskild individ med tron på att de kan och vill, oavsett kön. Arbeta med att belysa könsnormer i samhället, diskutera och reflektera kring dessa. Arbeta för att bryta könsnormer. Miljön ska vara så könsneutral som möjligt, både den fysiska och psykiska. Omklädningsrum för pojkar respektive flickor kvarstår dock.
- **Etnisk tillhörighet**
Synliggöra olika kulturer i vårt samhälle och världen runt som något positivt.
- **Religion eller annan trosuppfattning**
Verksamheten planeras på så sätt att alla kan delta. Skolmaten serveras så att alla kan äta. Synliggöra olika religioner/trosuppfattningar.
- **Funktionshinder**
Ingen får uteslutas från skolans aktiviteter på grund av ett funktionshinder. Alla skolans lokaler, utrymmen och verksamhet ska vara anpassade för eventuella funktionshinder. Skolans verksamhet planeras på så sätt att alla kan delta.
- **Sexuell läggning**
Arbeta för att bryta normer. Vuxna ska i det dagliga arbetet utgå från att det finns tre sexuella läggningar, inte en. Arbeta med att belysa sexualitetsnormer i samhället, diskutera och reflektera kring dessa i relevanta sammanhang.
- **Könsöverskridande identitet och uttryck**
Arbeta för att bryta normer. Vuxna på skolan ska utgå från att det inte finns något rätt eller fel angående könsidentitet
- **Ålder**
Ingen i skolan ska diskrimineras på grund av ålder. Organisationen bygger på åldershomogena klasser, men grunden är att vi utgår från elevernas utveckling inte på ålder.

Hur upptäcker vi diskriminering och kränkningar

- Trivselenkät med namn.
- Förtroendefulla relationer med elever och föräldrar.
- KOMBUS-arbetet.
- Hög frekvens av vuxna med särskild uppsikt över de faktorer som personal och eleverna pekar ut som riskfyllda.

Åtgärdstrappa vid trakasserier, kränkningar och mobbning

Steg 4: Om problemet trots upprepade åtgärdsprogram och möten (minst 2) fortfarande kvarstår tas kontakt med sociala myndigheter och/eller, vid mycket särskilda omständigheter, polis för rådgivning och ev. anmälan. Dokumentation sker via anteckningar och ev. anmälan.

Steg 3: Om problemet kvarstår eller återupprepas efter en lugn period informeras rektor som kallar den/de som mobbar till möte (elev, vårdnadshavare, berörd personal (kan vara mentor eller annan personal, likabehandlingsgrupp, elevhälsoteam samt skolledning). Åtgärdsprogram upprättas. Uppföljningsmöte bör bokas in. Ev. utarbetas nytt program vid detta möte. Dokumentation sker via åtgärdsprogram och ev. anteckningar.

Steg 2: Om kränkning/diskriminering övergår till mobbning samlas arbetslaget eller delar av detta för faktainsamling och arbetsfördelning. Vid behov tas stöd från elevhälsoteam eller likabehandlingsgruppen. Enskilda samtal med utsatt elev och ev. vittnen ingår i faktainsamlingen. Rektor informeras. Dokumentation sker via anteckningar och OSIS. Kopia till berörda föräldrar av OSIS.

Enskilt samtal med mobbaren/mobbarna, där man klargör att mobbningen omedelbart skall upphöra och alla berörda vårdnadshavare informeras om vad som hänt och ev. konsekvenser samt samtal om hur skola och hem kan samverka för att mobbningen ska upphöra. Dokumentation sker.

Steg 1: Om det framkommer att elev utsatts för trakasserier/kränkande behandling pratar personal som varit inblandad i situationen med den elev som gjort sig skyldig till handling och gör klart att detta inte är acceptabelt samt upplyser om följderna vid upprepning av handlingen.

Samma personal, eller om det inte är möjligt annan personal, pratar med den utsatta eleven samt kontakter vårdnadshavare till de inblandade eleverna. Dokumentation sker. Rektor informeras och OSIS. (Anmälan om tillbud, olycksfall, våld/hot/kränkande behandling, särskild sjukdom).

Vid särskilt grova eller upprepade fall avgörs om man går direkt till något av de senare stegen.

Handlingsplan för konflikt mellan vuxen och elev

- Om eleven känner sig kränkt av någon vuxen vänder sig han/hon eller vårdnadshavare till rektor, skolsköterska eller annan personal. Om någon vuxen på skolan ser en annan vuxen kränka en elev så är det dennes skyldighet att tala om för detta för denne samt rektor.
- Rektor eller av denne utsedd person vidtar utredning.
- Båda parter skall få möjlighet till samtal med varandra. Detta samtal kan ske enskilt, tillsammans med vårdnadshavare, mentor, rektor eller annan vuxen allt efter parternas önskemål och ärendets art.
- Eventuella ytterligare åtgärder vidtas av rektor.
- Uppföljning av ärendet görs.
- Dokumentation förs under hela ärendet.

Trakasserier/kränkning bland vuxna

Den som anser sig vara utsatt för trakasserier eller kränkning/mobbning har ansvar för att genast ta kontakt med närmaste chef. Den som ser att någon blir kränkt har ett ansvar för att reagera på det inträffade.

Kompetensutveckling

För att det förebyggande arbetet ska fungera bra är det nödvändigt med kompetensutveckling i ämnet. Personal behöver tid för diskussioner och erfarenhetsutbyte.

Att stoppa trakasserier och kränkningar är en fråga om mod

Kommunikation hem-skola är en viktig grund i arbetet. Vi vill uppmuntra vårdnadshavare att prata med sina barn om detta. Är någon i klassen utsatt? Är någon ensam och utfryst? Vad kan barnen göra för att hjälpa sina kamrater? När skolan och hem tar avstånd från alla former av trakasserier och kränkningar, får det en positiv inverkan på alla barn i skolan och i förlängningen även i samhället. Vi kan få en trygg och livsbejakande arbetsmiljö för våra barn samt ett samhälle där mänskliga rättigheter respekteras.

- Det är inte skvaller att berätta om trakasserier och kränkningar utan ett tecken på mod.
- Det är fegt att inte berätta – då tycker man likadant som den som mobbar, plågar och kränker.
- Skolans personal berättar inte varifrån de får sin information – barn som vill berätta om mobbning är ofta rädda för hämnd från dem som trakasserar eller kränker.

Trakasserar eller kränker ditt barn andra?

Det kan vara svårt att medge inför sig själv att barn trakasserar eller kränker andra. Men om det är så, måste vi kraftfullt åtgärda det, eftersom det inte går över av sig själv. Detta samarbete är viktigt både för det utsatta barnet och för ditt eget barn! Det finns många orsaker till att barn trakasserar eller kränker andra, men oavsett orsaken skall du som förälder samarbeta med oss på skolan. Om ditt barn utsätter andra ska du:

- Göra klart för ditt barn att varken du eller samhället acceptera detta – det är helt enkelt fel – och att du ser mycket allvarligt på ett sådant beteende. Ta kontakt med skolan så att vi tillsammans kan komma tillrätta med problemet.

Ansvar

I LGR 11 uttrycks att rektor har ett särskilt ansvar för:

”... att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland elever och anställda.”

Utvärdering/revidering

Ornbergsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är ett levande verktyg i det dagliga arbetet, det ska utvärderas och revideras tillsammans med elever och lärare inför varje nytt läsår.

Rektor har yttersta ansvaret för att handlingsplanen följs. Handlingsplanen ingår i det demokratiska uppdraget liksom i kvalitetsuppföljningen enligt arbetsmiljölagen. Det demokratiska uppdraget skall utgöra grunden för all verksamhet i förskola och skola. Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger i sin tur samman med hela skolans verksamhet. Arbetet mot kränkande behandling bör ses i ett vidare sammanhang och skall omfatta alla på skolan.

Vad står begreppen för?

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler eller rutiner.

En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, sociala medier).

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande.

Mobbning

- Mobbning innebär att en eller flera personer systematiskt trakasserar en annan person – mobbningoffret fysiskt och/eller psykiskt” (Karl Ljungström)
- En person är mobbad när han eller hon, upprepade gånger och under viss tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer (Dan Olweus)

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Förslag på litteratur i ämnet:

DO (2008) *Förebygga diskriminering och kränkande behandling* (En handledning från DO, BEO & Skolinspektionen).

Länkadress: <http://www.do.se> eller Skolverket Publikationer

Dunkels, Elza. (2009). *När kan vi tala om nätmobbning?*

Eriksson, Björn, Lindberg, Odd, Flygare, Erik & Daneback, Kristian. (2002). *Skolan – en arena för mobbning*. Stockholm: Skolverket. (145 s).

Länkadress: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1028>.

Olweus, Dan. (1994). *Mobbning i skolan – vad vi vet och vad vi kan göra*. Stockholm: Liber utbildning. (103 s).

Skolverket. (2012). Allmänna råd och kommentarer. *Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*

Skolverket (2009). *Diskriminerad, trakasserad, kränkt?*

Skolverket. (2009). *På tal om mobbning - och det som görs*. www.skolverket.se

Wrethander, Bliding, Marie. (2007). *Inneslutning och uteslutning – barns relationsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (185 s).

Länkadress: www.skolverket.se/mobbning

Regeringskansliet. (2009). *Ny diskrimineringslag och ny myndighet, Diskrimineringsombudsmannen*.

(SFS 2008:567).

Tidsplan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling vid Ormbergsskolan

Åtgärd	När	Vem ansvarar
Arbete med trivseldokumentet läggs ut på Edwise.	Höstterminsstart	Mentorer
Hälsosamtal	Under hela läsåret	Skolsköterska
Likabehandlingsgruppen lägger upp läsårets arbete. Rektor, specialpedagog, skolsköterska, kurator samt en pedagog/arbetslag. Därefter möts man för att följa upp mobbning och annan kränkande behandling samt utveckla likabehandlingsarbetet.	September Möts därefter kontinuerligt	Rektorer
Klassråd/KOMbusmöten	Regelbundet	Pedagoger, arbetslagen
Elevrådet (elevernas arbetsmiljömöte)	Regelbundet	Rektor grundskolan
Elevhälsoteamet: Rektor, specialpedagog, skolsköterska, kurator möts för att tillgodose att elever med särskilda svårigheter får rätt stöd.	Varannan vecka	Rektor
Mentorer och elevhälsoteam möts kontinuerligt.	I samband med elevhälsoteamets möten	Rektor
Kompetensutveckling för pedagoger. En gång/termin sker detta tillsammans med all personal på skolan.	Minst 1 gång/ termin	Rektorer
Trivselenkäten med eleverna för att följa upp det sociala klimatet samt uppföljande samtal och intervjuer.	1 gång/Termin	Rektor
Informera vårdnadshavarna om arbetet	Sep/okt	Rektorer/mentorer

vid föräldramöten, möten med, men även löpande i verksamheten.	Regelbundet	
Utvecklingssamtal.	2 ggr/år	Mentorer
Informerar om planen mot diskriminering och kränkningar tillsammans med eleverna och föräldrarna. Utforma trivselregler för elevgrupperna	1 gång/år	Mentorer
Vuxenmedverkan på raster	Dagligen	Alla pedagoger
Elevsamtal i grupp och enskilt.	Fortlöpande. I undervisningen samt vid relevanta situationer såsom konflikter	Alla, mentorerna

För att elevernas tid i skolan ska bli så bra som möjligt samarbetar vi på bästa sätt kring skolans gemensamma regler. Det är vi tillsammans som gör att alla trivs och mår bra på Ormbergsskolan.

Vi vill ständigt utveckla vår skola och strävar efter föräldrars samverkan.

Vi håller alltid på verksamhetens kvalitet och utvärderar kontinuerligt vårt och elevernas arbete. Våra gemensamma regler ska ses som ett levande verktyg i det dagliga arbetet. Det ska revideras vid behov och ska utvärderas inför varje nytt läsår.

All personal vid skolan arbetar för att skapa trygghet för barnen genom att:

- Nolltolerans mot mobbning
- Skolan tar tag i mobbning, ingen elev ska gå till skolan med oro och rädsla. Vi arbetar mot alla former av kränkningar, trakasserier samt diskriminering på grund av etnicitet, religion, kön, sexuell läggning, funktionshinder, ålder eller könsidentitet.
- Alla elever ska mötas med hänsyn och respekt av både barn och vuxna.
- De vuxna på skolan låter eleverna bli sedda och utgår från varje elevs styrka.
- Alla vuxna på skolan tydligt gör klart vilka förväntningar/regler som finns och vad som gäller för arbetet i skolan.
- Alla vuxna på skolan strävar efter en lugn och trivsamt skolmiljö.
- All personal uppmuntrar artighet, hjälpsamhet och ett gott uppförande.
- Alla elever ska känna att de kan och får växa utifrån sin nivå.
- Personalen har ansvaret för att ta kontakt med familjen om något hänt.

- ☒ Tar kontakt med skolan om du har funderingar om något. Vi kan bara förbättra det vi får kännedom om.
- ☒ Tar del av all information till dig och ditt barn.
- ☒ Håller kontakt med ditt barns lärare och fritidspedagoger.
- ☒ Intresserar dig för barnets hemuppgifter och tar det slutliga ansvaret för att de utförs. Läs gärna skolans policy för hemuppgifter som finns på hemsidan.
- ☒ Tar ansvar för att ditt barn är förberedd för sin skoldag.
- ☒ Tar ansvar för att ditt barn kommer i tid till skolan.
- ☒ Tar ansvar för att ditt barn är utvilat och har ätit frukost för att orka med sin skoldag.
- ☒ Tar ditt vuxenansvar även när det gäller andras barn.

Vi förväntar oss av dig som elev att du:

- ☒ Tänker på att aldrig säga eller gör något som gör någon annan ledsen. **Kränkningar accepteras inte!**
- ☒ Berättar för någon vuxen om du själv eller någon kamrat blir illa behandlad.
- ☒ Uppträder artigt, hänsynsfullt och är hjälpsam både mot barn och vuxna.
- ☒ Hjälper till att hålla arbetsro.
- ☒ Tränar på att samarbeta med alla och tar ansvar för det du gör – mot dig själv och andra.
- ☒ Använder ett vårdat språk.
- ☒ Passar tider och tar ansvar för skolans material.
- ☒ Gör dina hemuppgifter.

KOMbus – ett elevaktivt sätt att arbeta mot mobbning och kränkningar

Alla elever och anställda i vår verksamhet har rätt att bli bemötta på ett respektfullt sätt. Av detta följer att alla elever och anställda också har en skyldighet att bemöta andra på samma sätt. Personalen har ett särskilt ansvar för att, i samverkan med föräldrarna, arbeta för att respekten för individen och dennes integritet upprätthålls.

Mobbning, trakasserier och annan kränkande behandling av något slag, verbala som fysiska, är helt oacceptabla och skall motverkas med all kraft.

Som ett stöd för detta har Ormbergsskolan utvecklat en modell för att arbeta mot mobbning och kränkningar.

1998 bjöd vi in Janne Staaf, en före detta polis, som engagerat sig i barns och ungdomars vardag och utveckling. Han presenterade en modell som han kallade MOMBUS (ett enklare ord för mobbningsombudsman). Modellen har idag kommit att bli landsomfattande och fungerar i korthet så att alla i skolans miljö - barn - personal - föräldrar tillsammans förebygger mobbning - våld - misshandel - oärlighet - rasism. Målsättningen är att få barnen att ta ansvar och engagera sig i sina kompisar - "Jag bryr mig om min kompis".

Allt eftersom har vi, utifrån ny forskning, nya behov och erfarenheter, utvecklat modellen för att till slut ha skapat ett eget sätt att motverka mobbning och kränkningar, och istället bygga en social miljö där vi bryr oss om varandra och stöttar varandras utveckling. Detta är också ett sätt att arbeta enligt läroplanens mål om etik, moral och förhållningssätt. Vi kallar modellen KOMbus (Kompisar som bryr sig).

Det finns en naturlig progression i arbetet vilket gör att arbetet ser litet olika ut bland yngre och äldre elever.

År F-3

Förskoleklassen jobbar med Kombus och kompisamtal.

Barnen turas veckovis om att vara KOMbusar, 2-4 barn beroende på hur stor gruppen är. Deras uppgift är att vara extra uppmärksamma på vad som händer under veckan. Det kan t.ex. vara att alla har någon att leka med, att vi är snälla mot varandra osv. De har också litet extra ansvar för att alla uteleksaker kommer in och hamnar på rätt plats i förrådet.

Innan veckan är slut träffar KOMbusarna en ansvarig vuxen (Det är samma person hela läsåret) KOMbusarna pratar om hur veckan har varit och alla får en chans att ta upp det som de tycker är viktigt. Det som tas upp kan vara stora eller små konflikter mellan barn som de sett eller hört, men även om vuxnas förhållningssätt till barn. Många funderingar som tas upp kan för vuxna upplevas som "småsaker" men för barnen är det viktigt att få prata om det som är viktigt i deras vardag, få hjälp att lösa lösa problem och att ha någon som lyssnar på dem. KOMbusarnas uppgift kan sammanfattas att i första hand vara "extra ögon och öron" ute på rasterna och delge hur de upplever klimatet ute på rasten utifrån ett barnperspektiv. Tex. Ifall någon känner sig ensam ute på rasten. Om de ser konflikter ska de hämta en vuxen och inte försöka lösa andras konflikter. KOMbusarna delger information till respektive klass.

År 4-6

Grundtanken är precis densamma för de äldre eleverna. De är dock KOMbusar under en-två veckor. I slutet av dessa veckor skriver de en utvärdering och träffar en vuxen KOMbus-ansvarig. De har fått i uppgift att särskilt titta på hur det fungerar i klassrummet, på rasterna,

i matsalen och i hallen/ute före och efter skolan samt om de uppmärksammat en schysst handling eller kommentar.

De äldre eleverna har inget stormöte, utan om det kommer upp något nytt som berör enskilda elever arbetar läraren vidare med frågan med dem det berör. Enligt handlingsplan om det rör sig om kränkning eller mobbning. Om det är en fråga av allmän karaktär som berör alla tas det upp vid klassråd eller annat lämpligt tillfälle med den egna gruppen/klassen.

KOMbusarna har även en del praktiska uppgifter som att torka borden i matsalen, kolla att utesakerna finns på plats i förrådet efter lunchrasten, sopa golven i klassrummen efter skoldagen, dela ut ev. papper på lektionen samt kolla att stolarna är uppsatta i klassrum, grupprum och i hallen.